«Ufqlar sari»

— fan haftaligi ochilishi ssenariysi

Geografiya — fan kechasi, haftalik va bellashuv

butun maktab, 5–11-sinf o‘quvchilari uchun

Davomiyligi: 45 daqiqa atrofida

Bu ssenariy geografiya haftaligining tantanali ochilishi bo‘lib, 45 daqiqa atrofida o‘tadi. Hafta xaritasi, kompas topshirish marosimi, yanglish geografik fikrlarni tuzatish o‘yini, zalda dunyo tomonlarini topish va «Xarita va sayohatchi» sahnasi bor.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/geografiya-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Ufqlar sari» — fan haftaligi ochilishi ssenariysi

MAQSAD

Geografiya fan haftaligini tantanali ochish; o‘quvchilarni hafta davomidagi xarita, iqlim, suv resurslari va o‘lkashunoslik tadbirlariga jalb etish; keng tarqalgan geografik yanglish fikrlarni faktlar bilan tuzatish.

ISHTIROKCHILAR

Ikki boshlovchi, maktab rahbariyati, geografiya o‘qituvchilari, ko‘rgazma mualliflari, she‘r o‘quvchilar, kompas topshiruvchi va qabul qiluvchi o‘quvchilar.

JIHOZLAR

Hovli yoki akt zali, «Ufqlar sari» yozuvi, globus, kompas, o‘quvchilar chizgan xaritalar va mamlakatlar stendlari ko‘rgazmasi, hafta rejasining slaydi yoki varag‘i, oddiy yorliqlar.

TADBIR REJASI

Ochilish va tabrik — 5 daqiqa. «Hafta xaritasi» — 6 daqiqa. «Kompas topshirig‘i» marosimi — 5 daqiqa. «Xarita haqidagi yanglish fikrlar» o‘yini — 8 daqiqa. Ko‘rgazma va she‘rlar — 7 daqiqa. «Dunyo tomonlari» o‘yini — 5 daqiqa. «Xarita va sayohatchi» sahna ko‘rinishi — 6 daqiqa. Yakun — 3 daqiqa. Jami: 45 daqiqa atrofida.

O‘QITUVCHI UCHUN ESLATMA

«Dunyo tomonlari» o‘yinida zalning qaysi tomoni shimol ekanini tadbirdan oldin kompas bilan aniqlab, qisqa belgi qo‘ying (shimol, janub, sharq, g‘arb). Bu bolalarga haqiqiy yo‘nalishni his qilish imkonini beradi. Hafta rejasini maktab sharoitiga moslang. Musiqa tavsiyasi: ochilishda tantanali qisqa kuy, o‘yinlarda jonli fon, yakunda sayohat ruhidagi qo‘shiq.

TADBIRNING BORISHI

(Tantanali qisqa kuy. Sahna yonida globus va ko‘rgazma stendlari.)

1-boshlovchi: Assalomu alaykum, hurmatli ustozlar, aziz o‘quvchilar!

2-boshlovchi: Bugun maktabimizda geografiya haftaligi boshlanadi. Bizning shiorimiz — «Ufqlar sari». Chunki ufq — uzoq ko‘rinsa ham, unga qarab yurgan kishi yangi joylarni kashf etadi.

1-boshlovchi: Haftalikni ochish uchun maktab rahbariyatiga so‘z beramiz.

(Rahbariyat vakili qisqa tabrik so‘zi aytadi.)

1-LAVHA. «HAFTA XARITASI»

2-boshlovchi: Hafta davomida har bir sinf uchun qiziqarli kunlar bor.

1-boshlovchi: Birinchi kun — ochilish va qo‘lda chizilgan xaritalar ko‘rgazmasi.

2-boshlovchi: Ikkinchi kun — «O‘zbekistonim». O‘n ikki viloyat, Qoraqalpog‘iston Respublikasi va Toshkent shahri haqida qisqa taqdimotlar.

1-boshlovchi: Uchinchi kun — «Suv va iqlim». Orol dengizi, daryolar va suvni tejash qoidalari.

2-boshlovchi: To‘rtinchi kun — «Poytaxtlar va bayroqlar». Dunyo mamlakatlari bo‘ylab tezkor o‘yin.

1-boshlovchi: Beshinchi kun — bilimdonlar bellashuvi va yopilish.

2-LAVHA. «KOMPAS TOPSHIRIG‘I» MAROSIMI

2-boshlovchi:

Endi kichik an‘ana: yuqori sinf o‘quvchisi 5–6-sinf vakiliga kompas va xarita tutqazadi.

Katta o‘quvchi: Do‘stim, kompas doim shimolni ko‘rsatadi. Qayerda bo‘lsang ham, avval to‘g‘ri tomonni top, keyin qadam bos. Har bir xaritada esa avval o‘z yurtingni topishni o‘rgan.

Kichik o‘quvchi: Rahmat! Men dunyo tomonlarini va xarita shartli belgilarini albatta o‘rganaman.

(Qarsaklar.)

3-LAVHA. «XARITA HAQIDAGI YANGLISH FIKRLAR» O‘YINI

1-boshlovchi: Ba‘zan odamlar geografiya haqida chalg‘ituvchi gaplarni eshitib qoladi. Men gap aytaman — zal «To‘g‘ri» yoki «Yanglish» deydi.

(Gaplar va izohlar.)

— «Dunyodagi eng katta cho‘l — Sahroi Kabir.» (Yanglish. Issiq cho‘llar orasida eng kattasi Sahroi Kabir, ammo umumiy maydon bo‘yicha eng katta sovuq cho‘l — Antarktida.)

— «Avstraliyaning poytaxti — Sidney.» (Yanglish. Poytaxt — Kanberra.)

— «Ekvator Yer kurrasini Shimoliy va Janubiy yarimsharlarga bo‘ladi.» (To‘g‘ri.)

— «O‘zbekiston to‘g‘ridan-to‘g‘ri dengiz yo‘liga ega.» (Yanglish. Mamlakatimiz qo‘sh quruqlik ichida joylashgan — okeanga chiqish uchun kamida ikki davlatdan o‘tish kerak.)

— «Everest (Jomolungma) — Yer yuzidagi eng baland cho‘qqi.» (To‘g‘ri, dengiz sathidan balandligi 8 848,86 metr.)

Geografiya o‘qituvchisi: Mana shu aniqlik uchun ham xarita va globusni qo‘ldan qo‘ymaslik kerak.

4-LAVHA. KO‘RGAZMA VA SHE‘R

1-o‘quvchi (she‘r):

Zamin sirlaridan ochar ekan so‘z,
Haqni anglab yetdi Beruniy bobom.
Ulkan xaritaga tashlar ekan ko‘z:
“Yer aylanar, – dedi, – mangu, bardavom”.

(Shodmon Sulaymon, «Chin so‘z» she‘ridan)

(Ikki o‘quvchi o‘zi tayyorlagan xarita yoki sayohat plakati haqida bir daqiqadan gapiradi.)

5-LAVHA. «DUNYO TOMONLARI» HARAKATLI O‘YINI

2-boshlovchi: Zalning devorlariga «Shimol», «Janub», «Sharq», «G‘arb» belgilari ilingan (kompas bilan tekshirilgan). Hamma o‘rnidan turadi! Men tomonni aytaman, siz o‘sha tomonga qarab qo‘l ko‘tarasiz!

(Boshlovchi navbat bilan tomonlarni aytadi, oxirida esa «O‘zbekiston!» deganda hamma joyida qarsak chaladi.)

6-LAVHA. «XARITA VA SAYOHATCHI» SAHNA KO‘RINISHI

1-boshlovchi: Kichik sahna. Sayohatchi xaritani yopib qo‘ymoqchi, lekin Xarita unga saboq beradi.

(Ikki o‘quvchi: Sayohatchi sumka bilan, Xarita qo‘lida qog‘oz o‘ram bilan.)

Sayohatchi: Bugun telefonimda navigator bor, menga qog‘oz xarita nima kerak?

Xarita: Navigator foydali. Lekin batareyang o‘chsa-chi? Yoki tog‘da aloqa bo‘lmasa-chi? Undan ham muhimi — navigator senga faqat burilishni aytadi, men esa butun yurtning tog‘ini, daryosini, qo‘shni qishlog‘ini bir qarashda ko‘rsataman.

Sayohatchi: Rost... Qaysi daryo qayerdan oqishini xaritadan ko‘rmasam, tushunolmayman.

Xarita: Shuning uchun qog‘oz xaritani o‘qishni o‘rgan. Texnika — yordamchi, bilim esa — o‘zingniki.

2-o‘quvchi (she‘r):

Yurtimizni aylandik,
Maqtovga so‘z sayladik:
Toshkent asli bosh shahar,
Bag‘ri nur-quyosh shahar.

(Halima Xudoyberdiyeva, «Yurt madhi» she‘ridan)

YAKUN

1-boshlovchi: Geografiya haftaligi ochiq! Endi har bir sinfda xaritalar ochilsin.

2-boshlovchi: Aziz o‘quvchilar, shu hafta davomida globusda bitta yangi mamlakat va bitta daryo nomini o‘rganing. Oq yo‘l!

(Sayohat ruhidagi qo‘shiq. Ishtirokchilar globus yonida surat tushadi.)

TADBIRDAN KEYIN

Devorlardagi «Shimol — Janub — Sharq — G‘arb» belgilarini bir hafta qoldiring: boshlang‘ich sinf bolalari ham maktab binosining joylashuvini eslab qoladi.